

Luoman Kyläsuunnitelman päivitys 2011 - 2015

Alkusanat

Tämä raportti täydentää Vuonna 2009 julkistettua Luoman Kyläsuunnitelmaa¹. Kyläsuunnitelman saatesanoissa todetaan:

”Tämän suunnitelman avulla kyläyhdistyksen on tarkoitus kehittää Luomaa sen asukkaiden toivomalla tavalla jatkuvasti kyläläisiä kuunnellen. Suunnittelun avainsana on kylä ja tavoitteena sen erityispiirteiden vaaliminen ja kehittäminen.”

Kyläsuunnitelman laadinnan taustalla oli Kirkkonummen kunnan päätös aloittaa Luoman kylän osayleiskaavan suunnittelutyö vuonna 2012. Luoman kyläyhdistys päätti vuosikokouksessaan 14.3.2007 tehdä hyvissä ajoin ennen vuotta 2012 kyläsuunnitelman, johon kerätään kyläläisten mielipiteet ja odotukset kylän tulevaisuudesta.

Kunta on myöhemmin useaan otteeseen siirtänyt Luoman osayleiskaavatyön käynnistymistä. Siksi Luoman kyläyhdistys nimesi 8.12.2011 työryhmän valmistelemaan kyläsuunnitelman päivitystä². Työryhmä toteutti keväällä 2012 nettikyselyn kyläläisille ajankohtaistaakseen kyläsuunnitelmassa esitetyt kyläläisten näkemykset elinympäristöstään.

Nettikyselyn tulokset esiteltiin kyläläisille 23.5.2012 järjestetyssä kyläkokouksessa Kirkkonummen kunnantalolla. Samassa yhteydessä kunnanarkkitehti Tero Luomajärvi kertoi osayleiskaavatyön sisällöstä. Tuolloin Luoman osayleiskaavan valmistelu oli määrä toteuttaa vuosina 2014 - 2016. Kyläyhdistys järjesti saman vuoden lopulla, 1.11.2012 kyläkokouksen informoidakseen kyläläisiä kaavoitusasioista. Tilaisuudessa kuultiin johtaja Riitta Murto-Laitisen (Uudenmaan Liitto) alustus Uudenmaan maakuntakaavoituksesta sekä kaavoitusarkkitehti Seppo Mäkisen alustus (Kirkkonummen kunta) yleiskaavasta ja osayleiskaavasta.

Keväällä 2013 kävi ilmi, että kunnan kaavoitusohjelmassa Luoman osayleiskaavoitus siirtyy edelleen myöhemmäksi. Kyläyhdistyksen kirjelmöintikään ei muuttanut kunnan näkemyksiä asiasta. Masalan ja Luoman yhteinen kehityskuva laadittaisiin loppuvuonna 2015. Luoman osayleiskaavan laadinta toteutuisi vuosina 2016-2018. – Luoman kyläyhdistys halusi edelleen informoida kyläläisiä Luoman osayleiskaavoituksen etenemisestä ja järjesti taas aihetta käsittelevän kyläkokouksen 21.8.2013, jossa asiaa esitteli kaavoitusarkkitehdit Kaisa Kilpeläinen ja Seppo Mäkinen Kirkkonummen kunnasta.

Päivitystyöryhmä päätti taas kertaalleen päivittää kyläläisten näkemyksiä omasta asuinympäristöstään. Tämä toinen nettikysely toteutettiin loppukesästä ja syksystä 2014. Tämän kyselyn tulokset esiteltiin 1.6.2015 pidetyssä kyläkokouksessa, jossa myös kaavoitusarkkitehti Seppo Mäkinen kertoi Luoman osayleiskaavan laadinnan valmisteluista.

---

¹ Luoman Kyläyhdistys – Kirkkonummi ry. Luoma Bobäck Kyläsuunnitelma – Byaplan. 2009.

² Valmistelutyöryhmään kuuluivat Johanna Hakanen, Jouko Paananen, Anna Orava, Hannu Valtanen (pj.) ja Stefan Winqvist. 14.3.2012 käynnistyi Kyläsuunnitelman päivitystyöryhmän työ, jonka jäseniä ovat Sampo Ahlsten, Susann Mörck, Hannu Valtanen (pj.), Mika Valtonen, Jaakko-Pekka Vehmas, Torolf Videnius ja Bengt Ölander.

Tämä raportti keskittyy lähinnä esittelemään vuonna 2014 toteutetun nettikyselyn tulokset, mutta esittelee lyhyesti myös aiemman, vuonna 2012 tehdyn nettikyselyn tuloksia.

Nettikysely 2012

Kevään 2012 nettikyselyyn saatiin vastaukset 76 kyläläiseltä. Näistä 65 oli suomen- ja 11 ruotsinkielisiä. Kyselyssä esiteltiin asumiseen, teihin ja liikenteeseen, palveluihin sekä vapaa-aikaan ja yhteistoimintaan liittyviä tavoitteita siten, kuin ne oli listattu vuonna 2009 julkaistussa Luoman Kyläsuunnitelmassa. Kyläläisiä pyydettiin listaamaan kolme tärkeintä tavoitetta niin, että tärkein sai painokertoimen 3, toiseksi tärkein 2 ja kolmanneksi tärkein painokertoimen 1. Lisäksi kysyttiin, mitä muita kuin listassa esitettyjä tavoitteita vastaaja pitää tärkeinä.

Kyselyn tulosten yhteenvedon voidaan todeta, että

- luomalaiset haluavat asua luonnonläheisesti, turvallisesti, rauhallisessa maalaismaisemassa
- kaikkia palveluja ei tarvita kylällä, mutta lähietäisyydellä
- hyvät, monipuoliset liikenneyhteydet Espoon ja Kirkkonummen suuntiin ovat tärkeitä
- tiiviille rakentamiselle ehdoton EI
- kyläläisten omatoimisuus palvelujen suhteen kantaa pitkälle.

Asumiseen liittyvät tavoitteet

Kyläläisten mielestä tärkein asumiseen liittyvä tavoite on säilyttää Luoma pientaloalueena, taulukko 1.1.

Asumiseen liittyvät tavoitteet	Piste-luku	%
Kylän säilyttäminen pientaloalueena	176	39,2 %
Kulttuurimaiseman ja arvokkaan rakennuskulttuurin säilyttäminen	96	21,4 %
Junayhteyden säilyttäminen	86	19,2 %
Vihreän vyöhykkeen säilyttäminen Luoman läpi mereltä metsiin	37	8,2 %
Yhteisöllisyyden ylläpitäminen	28	6,2 %
Kyläläisillä pääsy meren ja järven rantaan	26	5,8 %
Yhteensä	449	100,0 %

Taulukko 1.1. Asumiseen liittyvät tavoitteet.

Kyläsuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden lisäksi luomalaiset kirjasivat lähinnä kylämäisyyttä korostavia asumiseen liittyviä tavoitteita:

- Luoman kylän asumisväljyys, rauhallisuus, turvallisuus, viihtyisyys, kylämäisyys, luonnonläheisyys ja maaseutumaisuus on säilytettävä

- Väljä, pientalovaltainen kylä maalaismaisemassa
- Hallitun, maisemaan sopivan, maanomistajia tasavertaisesti kohtelevan rakentamisen hyväksyminen
- Palvelujen turvaaminen saattaa edellyttää tiiviimpää kyläkeskusta

Teihin ja liikenteeseen liittyvät tavoitteet

Luomalaisten kannalta keskeisin liikenteeseen liittyvä tavoite oli seisakkeen säilyminen (Taulukko 1.2.)

Teihin ja liikenteeseen liittyvät tavoitteet	Pisteluku	%
Luoman seisakkeen säilyttäminen	131	31,0 %
Masalantien liikenteen hallitseminen	91	21,6 %
Linja-autoyhteys Etelä-Espoon kautta Helsinkiin	68	16,1 %
Kevyen liikenteen kehittäminen	47	11,1 %
Tieyhteyden säilyttäminen kylän eri osien välillä (Luomankuja)	43	10,2 %
Kattava laajakaistaverkosto	42	10,0 %
Yhteensä	422	100,0 %

Taulukko 1.2. Teihin ja liikenteeseen liittyvät tavoitteet.

Kyläsuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden lisäksi myös seuraavia tavoitteita tuotiin esille:

- Kevyen liikenteen väyliä ja tieverkostoa kehitettävä, erityisesti Luoman ns. päätiet
- Linja-autoyhteys Luomasta Espoon / Kirkkonummen suuntiin
- Nopean junayhteyden säilyttäminen Masala-Leppävaara-Helsinki
- Huomio liikennevalvontaan (ylinopeudet)
- Liikenteen melu (Kehä III)
- Teiden kunnossapito, valaistus

Palveluihin liittyvät tavoitteet

Hyvin toimiva tiedotus koettiin luomalaisten keskeiseksi tavoitteeksi (Taulukko 1.3.)

Palveluihin liittyvät tavoitteet	Pisteluku	%
Toimiva tiedotus (Asukkaat saavat helposti tietoa tapahtumista ja palveluista. Kylän yhdistyksillä on kotisivut ja ilmoitustaulu.)	115	27,3 %
Toimiva jätteenlajittelu	93	22,1 %
Kylän olohuone (Kylässä on kahvila / puoti tms., johon voi tulla istuskelemaan. Siellä voi järjestää teema-iltoja, näyttelyitä yms.)	79	18,8 %
Yhteistyö ja yhteisöllisyyden tukeminen päivähoiton/koulun toiminnan kautta	68	16,2 %
"Kylätalkkari" Luomassa	66	15,7 %
Yhteensä	421	100,0 %

Taulukko 1.3. Palveluihin liittyvät tavoitteet.

Kyläsuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden lisäksi seuraavat tavoitteet nähtiin tärkeiksi:

- Kylä on pieni – tärkeää vaikuttaa Masalan palvelujen säilymiseen / parantumiseen (apteekki, terveyskeskus, kirjasto, jäteposte jne – R-kioski !!)
- Kunnan tukea yksityisteiden ylläpitoon
- Ljusdala kylän olohuoneeksi
- Kaksikielinen päiväkotitoiminta – Luoman koulu kaksikieliseksi?
- Kotihoidon ym palvelut ikääntyville luomalaisille

Vapaa-aikaan ja yhteistoimintaan liittyvät tavoitteet

Vapaa-aikaan ja yhteistoimintaan liittyvistä tavoitteista mikään ei noussut selvästi muiden edelle (Taulukko 1.4.)

Vapaa-aikaan ja yhteistoimintaan liittyvät tavoitteet	Piste-luku	%
Ei ilkivaltaa (Valvonta ja yhteishenki kylällä toimivat niin, että ilkivaltaa ei ole.)	92	21,2 %
Toimiva ja siisti uimaranta	75	17,3 %
Kylä viihtyisäksi ja näkyväksi	72	16,6 %
Polkujen ja hiihtolatuksen kehittäminen	63	14,5 %
Kyläläisten venevalkama Espoonlahdella	61	14,1 %
Nuorisolle vapaa-ajan toimintaa	41	9,5 %
Hevosharrastus turvallisiksi, aiheuttamatta vaaraa tai haittaa muille kulkijoille	29	6,7 %
Yhteensä	433	100,0 %

Taulukko 1.4. Vapaa-aikaan ja yhteistoimintaan liittyvät tavoitteet.

Kyläsuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden lisäksi mm. seuraavia asioita tuotiin esille:

- Olemassa olevien tilojen (koulu, Ljusdala) tehokas hyödyntäminen erilaisia palveluja tarjoamalla (kansalaisopiston palvelut, iltapäivätoimintaa lapsille, liikuntaa, voimistelua, harrasteita eläkeläisille jne)
- Hiihtoladut, ratsastusreitit, puutarhapalvelut, uimarannan palvelujen monipuolistaminen

Luoman kyläsuunnitelman jatkaminen

Luomalaisilta kysyttiin myös, mitkä asiat Luoman Kyläsuunnitelmasta ovat heidän mielestään jo toteutuneet. Mainintoja saivat mm. seuraavat:

- Seisake turvattu toistaiseksi + parkkipaikka
- Uimaranta, kesäkahvila, joulukuusi, urheilukentän koppi
- Yhteistyö ja yhteisöllisyys lisääntyneet, tiedotus parantunut
- Luoman kylämäisyys ja kulttuurimaisema säilyneet, ei rankkaa rakentamista!

Lopuksi kysyttiin vielä, mitä asioita kyläsuunnitelmaan tulisi ottaa mukaan, kun sitä kehitetään edelleen. Seuraavat asiat mainittiin:

- Luoma säilytettävä pääosin nykyisellään: pientaloja, luontoa, maaseutua ja maataloutta
- Pientalovaltaisuudella ei turvata seisaketta: huomio Masalan palvelujen parantamiseen ja yhteyksiin Espoon suuntaan (Kauklahteen kaupunkirata! Bussiyhteys Länsiväylälle)
- Osayleiskaava kyläläisten ehdoilla – turvallinen, maaseutumainen, luonnonläheinen kylämiljö, jossa yhteisöllisesti huolehditaan asioista!

2. Nettikysely 2014

Kyselyn taustaa

Luoman kyläsuunnitelman päivitystyöryhmä (ks. s.1, alaviite 2) valmisteli tämän kyläkyselyn nettikyselynä. Se toteutettiin Monkey Survey-sivustoilla ja se oli avoinna halukkaille vastaajille kesäkuun puolivälistä vuoden 2014 loppuun.

Kyselyn sisällöstä

Aiempien kyläkyselyjen mukaisesti luomalaisilta tiedusteltiin näkemyksiä Luoman alueen

- palveluista,
- teistä ja liikenteestä,
- asumisesta sekä
- vapaa-ajasta ja yhteistoiminnasta.

Näiden lisäksi oli mahdollista esittää näkemyksiä Luoman tulevaisuudesta ja lähettää terveisiä kunnan kaavoittajille.

Kysymykset olivat kaksiosaisia. Kysyttiin toisaalta, mitä tietyn aihealueen asioita halutaan/toivotaan ja toisaalta samasta aihealueesta, mitä ei missään nimessä haluta/toivoteta. Näin pyrittiin selkeyttämään näkemystä toivotusta ja ei-toivotusta kehityksestä. Jokaisen kysymyksen osalta tarjottiin mahdollisuus perustella näkemyksensä.

Asumisen osalta kysymyspareja oli kolme:

- kylärakenne ja kylän ulkoinen ilme
- uusien asuinrakennusten muotokieli
- viherrakentaminen

Kaikkiaan kyselyn kysymyspareja oli yhdeksän ja lisäksi mahdollisuus antaa palautetta kaavoittajille.

Vastaajista

Vastauksia saatiin 54 luomalaiselta. Vastauksista 14 oli ruotsin- ja 40 suomenkielisiä. Vastaajista 57 prosenttia oli iältään 41–65 vuotiaita (Taulukko 1.) Kolmannes vastaajista asui nelihenkisessä ja kolmannes kaksihenkisessä taloudessa (Taulukko 2). Alle 18 vuotiaita lapsia oli kaikkiaan 24 vastaajalla: 16 vastaajalla kaksi, 7 vastaajalla kolme ja yhdellä neljä.

Ikä, v	Vastauksia, %		Henkilöiden lkm	Vastauksia, %
18 - 25	2		1	7
26 - 40	28		2	33
41 - 65	57		3	7
65 -	13		4	35
Yht.	100 (54 kpl)		5	15
			6 -	2
			Yht.	100 (54 kpl)

Taulukko 2. Vastaajien ikäjakautuma.

Taulukko 3. Vastaajien kotitalouksien koko.

Kyselyn tuloksia – yhteenveto

Kyselyn tulokset voidaan tiivistää esim. seuraavasti:

”Haluttu Luoma”

Ympäristöönsä sopivia, hajallaan sijaitsevia pientaloja, joita ympäröi rakentamaton luonto. Liikkumisen helpottamiseksi kylään tarvitaan kevyen liikenteen väyliä ja Luoman seisake turvaa yhteydet keskuksiin.

”Ei-haluttu Luoma”

Kylätiet ovat muuttuneet läpiajoväyliksi, uusia leveitä teitä on rakennettu, niiden varsilla on säännöllisiä istutuksia, seisake lopetettu, palveluja kylään keskittämällä on rakennettu kerrostaloja ja tiivistä asutusta ja aikaan saatu häiriötä tuottavia palveluja

”Luoman visio 2030”

Rauhallinen, suurille tonteille harvaan rakennettujen omakotitalojen luonnonläheinen maalaiskylä, joka tukeutuu lähialueiden palveluihin.

Palvelut

Palveluja käsittelevä kysymyspari oli muotoa:

- Mitä uusia tai jo olemassa olevia palveluja Sinä haluaisit tulevaisuuden Luomaan? Listaa alle kolme mielestäsi tärkeintä palvelua!
- Mitä uusia tai jo olemassa olevia palveluja Sinä et missään tapauksessa haluaisi tulevaisuuden Luomaan? Listaa alle kolme mielestäsi tärkeintä vältettävää palvelua!

Ylivoimaisesti tärkeimmäksi palvelukseen luomalaiset määrittivät junayhteyden ja seisakkeen säilymisen Luomassa; reilu kuudennes esitetyistä palveluista liittyi tähän tavoitteeseen (Taulukko 3.1). Lähes kymmenen prosenttia toivoi Luomaan kioskia, kahvila tai leipomoa ja lähes 5 prosenttia lähikauppaa tai pientä päivittäistavarakauppaa. Peruskoulupalvelut nähtiin myös tärkeiksi (9 % toivotuista palveluista), samoin toimivat bussiyhteydet niin Kirkkonummelle kuin Helsingin/Espoon suuntaankin (yli 7 % toivotuista palveluista). Erilaiset liikuntapalvelut nähtiin myös tärkeiksi, samoin yhteys mereen (Luomanlahteen).

Ei-toivotuista palveluista eniten mainintoja, lähes 30 % kaikista maininnoista, sai asiakokonaisuus ”kapakka, ravintola, kaljakuppila, pizzeria, pikaruokapaikka, baari” (Taulukko 3.2). Toiseksi eniten mainintoja sai kylässä toimiva ”Villa Ira” eli sado-masokismikeskus, jonka toiminnasta kylänalueella luomalaiset haluaisivat päästä eroon. Kaiken kaikkiaan ei-haluttuja asioita kylään ovat palvelut, jotka tuovat suuria automääriä tai aiheuttavat melua tai häiriöitä asukkaille, kuten esim. suuret kaupat, ostoskeskukset tai teollisuusalueet.

Luomaan toivotut palvelut	Mainintojen lkm (kpl)	Mainintojen lkm (%)
Junayhteys, seisake	29	17,5 %
Kioski, kahvila, leipomo	16	9,6 %
Koulu, suomen tai ruotsinkielinen	15	9,0 %
Bussiyhteys Kirkkonummeen keskustaan	13	7,8 %
Bussiyhteys Länsiväylää pitkin Helsinkiin	12	7,2 %
Liikuntapalvelut, hiihtolatu, urheilu-, uimahalli	12	7,2 %
Pieni päivittäistavarakauppa, lähikauppa	8	4,8 %
Yhteys Luomalahdelle (Venekerho, uimaranta)	8	4,8 %
Yhteensä (Ehdotuksia kaikkiaan)	113 (166)	68,1 % (100 %)

Taulukko 4.1. Luomalaisten toivomat palvelut Luomaan. Kysymykseen ” Mitä uusia tai jo olemassa olevia palveluja Sinä haluaisit tulevaisuuden Luomaan? Listaa alle kolme mielestäsi tärkeintä palvelua!” saatiin 60 vastausta, joissa oli yhteensä 166 palveluehdotusta. Taulukkoon on listattu kahdeksan eniten mainintoja saanutta ehdotusta.

Palvelut, joita Luomaan Ei toivota	Mainintojen lkm (kpl)	Mainintojen lkm (%)
Kapakka, ravintola, kaljakuppila, pizzeria, pikaruokapaikka, baari	18	29,0 %
Bordelli	9	14,5 %
Kauppa tai ostoskeskus	7	11,3 %
Ei rajoituksia	6	9,7 %
Teollisuusalue	5	8,1 %
ei mitään, mikä tuo suuria automääriä, melua, järj.häiriöitä	5	8,1 %
Yhteensä (Ehdotuksia kaikkiaan)	50 (62)	80,6 % (100 %)

Taulukko 4.2. Palvelut, joita luomalaiset eivät halua Luomaan. Kysymykseen ” Mitä uusia tai jo olemassa olevia palveluja Sinä et missään tapauksessa haluaisi tulevaisuuden Luomaan? Listaa alle kolme mielestäsi tärkeintä vältettävää palvelua!” saatiin 55 vastausta, joissa oli yhteensä 62 palveluehdotusta. Taulukkoon on listattu kahdeksan eniten mainintoja saanutta ehdotusta.

Tiet ja liikenne

Teitä ja liikennettä käsittelevät kysymysparit olivat muotoa:

- Miten haluaisit kehittää Luoman tiestöä – ”pääteitä”, sivuteitä sekä kevyenliikenteen väyliä? Listaa alle mielestäsi kolme tärkeintä kehittämisasiaa!
- Millä tavoin mielestäsi Luoman tiestöä – ”pääteitä”, sivuteitä sekä kevyen liikenteen väyliä – ei mielestäsi pitäisi kehittää? Listaa alle mielestäsi kolme tärkeintä asiaa!

sekä

- Miten haluaisit kehittää Luoman julkista ja yksityistä liikennettä? Listaa alle mielestäsi kolme tärkeintä kehittämisasiaa!
- Miten Luoman julkinen ja yksityinen liikenne ei mielestäsi saisi missään nimessä kehittyä? Listaa alle mielestäsi kolme tärkeintä kehityssuuntaa!

Tiestö

Tiestön kehittämiseen liittyvistä ehdotuksistaan luomalaiset mainitsivat useimmin kevyen liikenteen väylien rakentamisen Luoman ns. pääteiden yhteyteen (27 % kaikista maininnoista). Näistä 31 maininnasta peräti 16 nimesi erityisesti Hvitträskintien, mutta myös muutkin kylätiet saivat mainintoja (Fasantie, Hommaksentie, Kvarnvikintie, Gräsnäsintie). Toinen tärkeä kohde oli Luomankujan kehittäminen, joka kymmenes maininta koski tämän Masalantien ja Kehä III:n yhteyden parantamista. – Useissa vastauksissa toivottiin myös valaistuksen lisäämistä, hiekkateiden asvaltointia sekä ajonopeuksien alentamista. Moni oli myös sitä mieltä, että Luoman tiestön suhteen ei ole kehittämistarpeita. (Taulukko 4.1)

Eniten luomalaiset vastustivat uusien isojen teiden rakentamista kylään, samoin nykyisten kyläteiden muuttamista ajoväyliksi joko suoristamalla, leventämällä tai asvaltoimalla niitä – 17 % esitetystä kielteisistä tiestön ”kehittämis”hankkeista käsitteli näitä asioita (Taulukko 4.2). Katuvalaistuksen lisääminen ja teiden asvaltointi näyttävät jakavan luomalaisten mielipiteitä voimakkaasti: osa niitä toivoo ja osa vastustaa.

Toivottu Luoman tiestön kehittämistoimenpide	Mainintojen lkm (kpl)	Mainintojen lkm (%)
Kevyen liikenteen väylien rakentaminen pääteiden varteen	31	27,0 %
Luomankuja kunnostaminen	12	10,4 %
Katuvalaistuksen lisääminen	11	9,6 %
Ei kehittämistarvetta	10	8,7 %
Ajonopeuksien alentaminen	8	7,0 %
Teiden asvaltoinnin lisääminen	7	6,1 %
Yhteensä (kehittämisehdotuksia kaikkiaan)	79 (115)	68,7 % (100 %)

Taulukko 5.1. Luomalaisten tärkeimmät toimenpide-ehdotukset tiestön kehittämiseksi Luomassa. Kysymykseen ” Miten haluaisit kehittää Luoman tiestöä – ”pääteitä”, sivuteitä sekä kevyen liikenteen väyliä? Listaa alle mielestäsi kolme tärkeintä kehittämisasiaa!” saatiin 57 vastausta, joissa oli yhteensä 115 kehitysehdotusta. Taulukkoon on listattu kuusi eniten kannatusta saanutta esitystä.

Ei-toivottu Luoman tiestön kehittämistoimenpide	Mainintojen lkm (kpl)	Mainintojen lkm (%)
Uusien isojen teiden rakentaminen	8	17,0 %
Kyläteiden muuttaminen ajoväyläksi	8	17,0 %
Asfaltointi	7	14,9 %
Katuvalaistuksen lisääminen	3	6,4 %
Luomankujan sulkeminen	3	6,4 %
Liikenneympyröiden rakentaminen	3	6,4 %
Yhteensä (kehittämisehdotuksia kaikkiaan)	32 (47)	68,1 % (100 %)

Taulukko 5.2. Luomalaisten näkemykset siitä, miten tiestöä Luomassa ei pidä kehittää. Kysymykseen ” Millä tavoin mielestäsi Luoman tiestöä – ”pääteitä”, sivuteitä sekä kevyen liikenteen väyliä – ei mielestäsi pitäisi kehittää? Listaa alle mielestäsi kolme tärkeintä asiaa!” saatiin 54 vastausta, joista tulkittiin yhteensä vain 47 kielteistä kehityssuuntaa. Taulukkoon on listattu kuusi useimmin mainittua kielteistä seikkaa.

Liikenne

Liikenteen – julkisen ja yksityisen – kehittämisen tärkeimmäksi asiaksi luomalaiset näkivät Luoman seisakkeen säilyttämisen; se sai lähes kolmanneksen osuuden kaikista maininnoista (Taulukko 5.1). Toisaalta kysyttäessä ei-toivottuja liikenteen kehityssuuntia seisakkeen lakkauttaminen mainittiin lähes 40 prosentissa kaikista maininnoista (Taulukko 5.2).

Muita toivottavia liikenteen kehittämisasioita olivat julkisen liikenteen parempi aikatauluttaminen toisaalta päivittäisiin tarpeisiin, kuten aamun työ- ja koulumatkoihin, mutta toisaalta myös ilta- ja viikonloppujen tarpeisiin, joita nyt ei ole lainkaan otettu huomioon. Tärkeinä nähtiin myös suorat bussiyhteydet lähialueiden keskuksiin, mutta erityisesti myös Helsinkiin – tätä yhteyttä ei nyt ole. – Myös entisenkaltaista koulu-

laiskuljetusjärjestelmää toivottiin takaisin, koska Masalantien bussipysäkkien käyttö koululaiskuljetuksiin koettiin lapsille vaaralliseksi.

Ei-toivottuna kehityksenä nähtiin myös, että läpiajoliikenne Luoman kylässä lisääntyy huonojen liikennejärjestelyjen seurauksena ja että Kehä III levennetään nelikaistaiseksi.

Luomaan toivotut julkisen liikenteen kehittämistoimet	Mainintojen lkm (kpl)	Mainintojen lkm (%)
Luoman seisake säilytettävä	27	30,0 %
Junien ja bussien aikataulut paremmin vastaamaan kyläläisten päivityksiin ja viikoittaisiin tarpeisiin	16	17,8 %
Suora bussilinja Helsinkiin	13	14,4 %
Suora bussilinja Kirkkonummelle	9	10,0 %
Bussien täsmäkuljetukset koululaisille	5	5,6 %
Kiertäviä liityntäbusseja Luoman kylältä juna-asemille	5	5,6 %
Riittävät julkiset yhteydet Kauklahteen, Espoonlahteen, Kivenlahteen, Masalaan ja Kirkkonummelle	4	4,4 %
Yhteensä (Kehittämistoimet kaikkiaan)	79	87,8 % (100 %)

Taulukko 6.1. Luomalaisten näkemykset julkisen liikenteen kehittämiseksi. Kysymykseen ”*Miten haluaisit kehittää Luoman julkista ja yksityistä liikennettä? Listaa alle mielestäsi kolme tärkeintä kehittämisasiä!*” saatiin 54 vastausta, joissa oli yhteensä 90 kehittämisehdotusta. Taulukkoon on listattu seitsemän eniten mainintoja saanutta ehdotusta.

Ei-toivotut julkisen liikenteen kehittämistoimet Luomassa	Mainintojen lkm (kpl)	Mainintojen lkm (%)
Luoman seisake lopetetaan (ja Luomankuja suljetaan)	21	38,9 %
Julkinen liikenne lopetetaan/ sitä heikennetään	18	33,3 %
Läpiajo lisääntyy Luomassa Kehä III:lle ja VT 51:lle	4	7,4 %
Kehä III levennetään 4-kaistaiseksi	2	3,7 %
Yhteensä (Kehittämistoimet kaikkiaan)	45 (54)	83,3 % (100 %)

Taulukko 6.2. Luomalaisten näkemykset siitä, miten julkista liikennettä ei pidä kehittää. Kysymykseen ”*Miten Luoman julkinen ja yksityinen liikenne ei mielestäsi saisi missään nimessä kehittyä? Listaa alle mielestäsi kolme tärkeintä kehityssuuntaa!*” saatiin 49 vastausta, joissa oli yhteensä 54 kehittämisehdotusta. Taulukkoon on listattu neljä eniten mainintoja saanutta ehdotusta.

Asuminen

Asumista käsittelevät kysymysparit olivat muotoa:

- Miten toivoisit Luoman kylärakenteen ja kylän ulkoisen ilmeen kehittyvän; ts. haluaisitko, että kylässä olisi paikoin tiivistä pienkerrostaloasutusta (malli Hgin Suutarila), tiivistä kytkettyä pientaloasutusta (malli Sundsberg), pientaloalueita (malli Laajakallio ja Neidonkallio), hajallaan sijaitsevia omakotitaloja (malli Lapinkylä) ja paikoin avointa metsä- ja peltomaisemaa, vai tulisiko alue mahdollisuuksien mukaan rakentaa

”täyteen”? Millä kylän eri alueilla haluaisit nähdä erityyppistä rakentamista? Listaa alle kolme mielestäsi tärkeintä seikkaa, jotka kuvaavat toivomaasi tulevaisuuden Luoman kylärakennetta!

- Mihin suuntaan Luoman kylärakennetta ja kylän ulkoista ilmettä ei missään tapauksessa saisi mielestäsi kehittää. Ts. kokisitko kylässä paikoin olevan mahdollisen tiiviin pienkerrostaloasutuksen, tiiviin kytketyn pientaloasutuksen tai pientaloalueiden ja hajallaan sijaitsevien omakotitalojen ja avointen metsä- ja peltomaisemien tai kerrostalo- ja rivitaloalueiden kielteisenä kylän kehittymiselle? Missä kylän eri alueilla tällainen kehitys olisi mielestäsi kaikkein vahingollisinta? Listaa alle kolme mielestäsi tärkeintä seikkaa, jollaista kehitystä et haluaisi kylän alueelle syntyvän!
- Minkä tyyppisiä uusia asuinrakennuksia haluaisit mieluummin nähdä Luoman alueella täydentämässä nykyistä rakennuskantaa? Tulisiko niiden olla tasa- tai viistekattoisia vai mansardi- tai harjakattoisia rakennuksia? Suosisitko jyrkkä- vai loivaharjakattoisia rakennuksia, entä yksi-, puolitoista-, kaksi- tai useampikerroksisia taloja? Tulisiko talojen muotokieli olla ensisijaisesti perinteinen vai moderni? Onko rakennusmateriaaleilla ja väriyksellä mielestäsi merkitystä kylän eri osissa? Listaa alle mielestäsi kolme tärkeintä seikkaa, jotka mielestäsi kuvaavat niitä rakennustyyppisiä, joita haluaisit mielelläsi nähdä tulevaisuuden Luomassa!
- Minkä tyyppisiä uusia asuinrakennuksia et missään tapauksessa haluaisi nähdä Luoman alueella täydentämässä nykyistä rakennuskantaa? Olisivatko ne tasa- tai viistekattoisia vai mansardi- tai harjakattoisia rakennuksia? Vai vierastatko erityisesti jyrkkä- tai loivaharjakattoisia rakennuksia tai yksi-, puolitoista-, kaksi- tai useampikerroksisia taloja? Vierastatko erityisesti moderneja vai perinteisiä rakennuksia? Onko jokin rakennusmateriaali tai väri mielestäsi erityisen kielteinen? Listaa alle mielestäsi kolme keskeisintä seikkaa, jotka mielestäsi kuvaavat niitä rakennustyyppisiä, joita et missään tapauksessa haluaisi nähdä tulevaisuuden Luomassa!
- Minkälaista ympäristöön liittyvää viherrakentamista haluaisit nähdä Luomassa? Tulisiko Luoman pääteiden varsille istuttaa puurivejä tai kevyen liikenteen väylät erottaa pensasistutuksilla? Miten teiden reuna-alueet ja joutomaa-tyyppiset hoitamattomat alueet saadaan pysymään siisteinä ja hoidettuina? Listaa alle mielestäsi kolme tärkeintä seikkaa, joilla tulevaisuuden Luomasta saadaan ympäristöltään entistä viihtyisämpi alue!
- Minkälaista ympäristön liittyvää viherrakentamista et haluaisi nähdä Luomassa? Vierastatko puurivejä teidän varsilla tai pensasistutuksia kevyen liikenteen väylien yhteydessä? Listaa alle mielestäsi kolme keskeisintä seikkaa ympäristö- ja viherrakentamisen alueelta, joita et missään tapauksessa haluaisi nähdä tulevaisuuden Luomassa!

Kylärakenne ja kylän ulkoinen ilme

Kylärakenteen ja kylän ulkoisen ilmeen toivottiin kehittyvän niin, että Luomasta tulisi hajallaan sijaitsevien erillisten omakotitalojen kylä, ehkä nykyisen Lapinkylän kaltainen. Tiiviimpääkin asutusta haluttiin lähinnä radan varteen ja seisakkeen ympäristöön palvelujen, junaseisakkeen turvaamiseksi. Kylän reuna-alueelle Masalan suuntaan sekä jossain määrin myös Masalantien varteen nähtiin tiiviimpien pientalojen ja rivitalojen, osin jopa pienkerrostalojen syntymisen olevan toivottavaa. Lähes viidennes maininnoista painotti kuitenkin avoimien metsä- ja peltomaisemien säilymisen tärkeyttä – erityisesti Luomanpuron peltolaaksossa.

Kysyttäessä ei-toivottuja kylärakenteen kehityssuuntia lähes 40 prosenttia maininnoista liittyi kerrostalojen rakentamiseen Luomaan. Rivitalojenkin rakentaminen oli ei-toivottua yli 15 prosentissa maininnoista. Myös Sudsbergin kaltaisen tiiviin pientaloalueen syntymistä Luomaan karsastettiin. Lähes viisi prosenttia maininnoista totesi vuokra-asuntojen tulon Luomaan kielteisenä.

Kylärakenteen ja ulkoisen ilmeen toivotut kehityssunnat	Mainintojen lkm (kpl)	Mainintojen lkm (%)
Valtaosin erillisiä, hajallaan sijaitsevia pien-/omakotitaloja – malli ”Lapinkylä”	36	30,0 %
Palvelujen turvaamiseksi tiivistä asutusta (esim. pienkerrostaloja, rivitaloja, pientaloja) radan varteen, Masalan reuna-alueille, Masalan-tien varteen	23	19,2 %
Avointa metsä- ja peltomaisemaa (mm. Luomanpuron viljelylaakso) puistoalueita	22	18,3 %
Harvaan asuttu luonnonläheinen maalaishäädä, kylä ei saa muuttua	12	10,0 %
Pientaloalueita, malli Laajakallio ja Neidonkallio	9	7,5 %
Yhteensä (Ehdotuksia kaikkiaan)	102 (120)	85,0 % (100 %)

Taulukko 7.1. Luomalaisten toivomat Luoman kylärakenteen kehityssunnat. Kysymykseen ” Miten toivoisit Luoman kylärakenteen ja kylän ulkoisen ilmeen kehittyvän; ts. haluaisitko, että kylässä olisi paikoin tiivistä pienkerrostaloasutusta (malli Hgin Suutarila), tiivistä kytkettyä pientaloasutusta (malli Sundsberg), pientaloalueita (malli Laajakallio ja Neidonkallio), hajallaan sijaitsevia omakotitaloja (malli Lapinkylä) ja paikoin avointa metsä- ja peltomaisemaa, vai tulisiko alue mahdollisuuksien mukaan rakentaa ”täyteen”? Millä kylän eri alueilla haluaisit nähdä erityyppistä rakentamista?” saatiin 54 vastausta, joissa oli yhteensä 120 mainintaa erilaisista kylärakenteen kehityssunnista. Taulukkoon on listattu viisi eniten mainintoja saanutta kehityssuuntaa.

Kylärakenteen ja ulkoisen ilmeen ei-toivotut kehityssunnat	Mainintojen lkm (kpl)	Mainintojen lkm (%)
Kerrostalot, pienkerrostalot	33	37,5 %
rivitalot	14	15,9 %
tiivis pientaloalue, Sundsberg	11	12,5 %
Luomanpuron viljelylaakso tuhoutuu metsien häviäminen	8	9,1 %
Tiivis rakentaminen mm. Kehä III pohjoispuolelle	7	8,0 %
ei vuokra-asuntoja	4	4,5 %
Yhteensä (Ehdotuksia kaikkiaan)	77 (88)	87,5 % (100 %)

Taulukko 7.2. Kylärakenteen kehityssunnat, joita luomalaiset eivät halua Luomaan. Kysymykseen ”Mihin suuntaan Luoman kylärakennetta ja kylän ulkoista ilmettä ei missään tapauksessa saisi mielestäsi kehittää. Ts. kokisitko kylässä paikoin olevan mahdollisen tiiviin pienkerrostaloasutuksen, tiiviin kytketyn pientaloasutuksen tai pientaloalueiden ja hajallaan sijaitsevien omakotitalojen ja avointen metsä- ja peltomaisemien tai kerrostalo- ja rivitaloalueiden kielteisenä kylän kehittymiselle? Missä kylän eri alueilla tällainen kehitys olisi mielestäsi kaikkein vahingollisinta? Listaa alle kolme mielestäsi tärkeintä seikkaa, jollaista kehitystä et haluaisi kylän alueelle syntyvän!” vastausta, joissa oli yhteensä 88 mainintaa erilaisista ei-toivotuista kylärakenteen kehityssunnista. Taulukkoon on listattu kuusi eniten mainintoja saanutta kehityssuuntaa.

Asuinrakennustyyppit

Luoman nykyistä rakennuskantaa täydentäviä toivottuja asuinrakennusten ominaisuuksia olivat perinteiset, korkeintaan kaksikerroksiset, harja- tai mansardikattoiset puutalot (Taulukko 7.1). Eniten mainintoja sai

kuitenkin toteamus, että omakotitalojen rakennustyyllillä ei sinällään ole väliä, kunhan ne sopivat ympäristöönsä ja nykyisiin rakennuksiin (yli 22 prosenttia maininnoista).

Ei-toivotuista rakennusten ominaisuuksista eniten mainintoja saivat kerrostalot, tasakattoiset rakennukset, liian modernit rakennukset sekä teollisuusrakennukset (Taulukko 7.2). – Runsaassa seitsemässä prosentissa maininnoista todettiin, että rakennusten ominaisuuksilla ei sinänsä ole vastaajan kannalta merkitystä.

Toivotut asuinrakennusominaisuudet	Mainintojen lkm (kpl)	Mainintojen lkm (%)
Rakennustyyllillä ei väliä, kunhan sopivat ympäristöön ja nykyisiin rakennuksiin	26	22,2 %
Perinteiset rakennukset	22	18,8 %
Korkeintaan kaksikerroksiset omakotitalot	19	16,2 %
Jyrkät harjakatot, mansardikatot	15	12,8 %
Puutalot	8	6,8 %
Yhteensä (Ehdotuksia kaikkiaan)	90 (117)	76,9 % (100 %)

Taulukko 8.1. Luomalaisten toivotat asuinrakennusominaisuudet. Kysymykseen ”Minkä tyyppisiä uusia asuinrakennuksia haluaisit mieluummin nähdä Luoman alueella täydentämässä nykyistä rakennuskantaa? Tulisiko niiden olla tasa- tai viistekattoisia vai mansardi- tai harjakattoisia rakennuksia? Suosisitko jyrkkä- vai loivaharjakattoisia rakennuksia, entä yksi-, puolitoista-, kaksi- tai useampikerroksisia taloja? Tulisiko talojen muotokieli olla ensisijaisesti perinteinen vai moderni? Onko rakennusmateriaaleilla ja värityksellä mielestäsi merkitystä kylän eri osissa? Listaa alle mielestäsi kolme tärkeintä seikkaa, jotka mielestäsi kuvaavat niitä rakennustyyppisiä, joita haluaisit mielelläsi nähdä tulevaisuuden Luomassa!” saatiin 52 vastausta, joissa oli yhteensä 117 mainintaa erilaisista asuinrakennusominaisuuksista. Taulukkoon on listattu viisi eniten mainintoja saanutta ominaisuutta.

Ei-toivotut asuinrakennusominaisuudet	Mainintojen lkm (kpl)	Mainintojen lkm (%)
Kerrostalot	20	24,7 %
tasakatot	16	19,8 %
modernit	11	13,6 %
teollisuusrakentaminen	7	8,6 %
ei väliä	6	7,4 %
Yhteensä (Ehdotuksia kaikkiaan)	60 (81)	74,1 % (100 %)

Taulukko 8.2. Asuinrakennusominaisuudet, joita luomalaiset eivät halua Luomaan. Kysymykseen ”Minkä tyyppisiä uusia asuinrakennuksia et missään tapauksessa haluaisi nähdä Luoman alueella täydentämässä nykyistä rakennuskantaa? Olisivatko ne tasa- tai viistekattoisia vai mansardi- tai harjakattoisia rakennuksia? Vai vierastatko erityisesti jyrkkä- tai loivaharjakattoisia rakennuksia tai yksi-, puolitoista-, kaksi- tai useampikerroksisia taloja? Vierastatko erityisesti moderneja vai perinteisiä rakennuksia? Onko jokin rakennusmateriaali tai väri mielestäsi erityisen kielteinen? Listaa alle mielestäsi kolme keskeisintä seikkaa, jotka mielestäsi kuvaavat niitä rakennustyyppisiä, joita et missään tapauksessa haluaisi nähdä tulevaisuuden

Luomassa!” saatiin kaikkiaan 49 vastausta, joissa oli yhteensä 81 ei-toivottua asuinrakennusominaisuutta. Taulukkoon on listattu viisi eniten mainintoja saanutta ominaisuutta.

Viher- ja ympäristörakentaminen

Viher- ja ympäristörakentamisen osalta luomalaiset valtaosin toivoivat vähäistä varsinaista rakentamista ja arvostivat enemmän luonnontilaista ympäristöä (Taulukko 8.1). Rungas viidenne mainintojen lukumäärästä toivoi luonnon hoitavan asuin ympäristön kehittymisen: istutuksia tai istutettuja pensaita ei haluttu. Toisaalta yhtä suuri osuus maininnoista toivoi pensas- tai muita istutuksia kevyen liikenteen väylien varsiin erottamaan ne varsinaisesta tiealueesta, sekä pääteiden varsille puukujia. Rungas 13 prosenttia maininnoista toivoi, että teiden reunukset ja lähialueiden pöheiköt siistittäisiin. Joutomaita haluttiin talkoilla kunnostaa kyläläisten käyttöön, samoin toivottiin, että keskeiset pellot pysyisivät viljeltyinä. – Pariin keskeiseen paikkaan kylässä toivottiin myös näyttäviä kukkaistutuksia.

Ei-toivottuina viherrakentamisen toimenpiteinä nähtiin istutukset ylipäätään, puurivit teiden varsilla sekä pensasistutukset (Taulukko 8.2). Kielteisinä nähtiin myös se, että lähimetsiä hoidetaan vain talousmetsinä.

Toivotut viherrakentamistoimet	Mainintojen lkm (kpl)	Mainintojen lkm (%)
Ei istutuksia, ei pensaita, luonto hoitaa	18	20,5 %
Teiden reunat niitettävä, pöheiköt siistittävä	12	13,6 %
Pensas- ym. istutuksia mm. kevyen liikenteen väylien reunaan	10	11,4 %
Pääteiden, erityisesti Kuninkaantien varteen puukujia	8	9,1 %
Joutomaat käyttöön kunnostamalla ne käyttöön talkoilla	8	9,1 %
Pihat ja tontit pidettävä siisteinä	5	5,7 %
Keskeiset pellot pidettävä viljeltyinä	4	4,5 %
Pari näyttävää kukkaistutusta kesäisin keskeisille paikoille	4	4,5 %
Yhteensä (Ehdotuksia kaikkiaan)	69 (88)	78,4 % (100 %)

Taulukko 9.1. Luomalaisten toivotat viherrakentamistoimet Luomaan. Kysymykseen ” Minkälaista ympäristöön liittyvää viherrakentamista haluaisit nähdä Luomassa? Tulisiko Luoman pääteiden varsille istuttaa puurivejä tai kevyen liikenteen väylät erottaa pensasistutuksilla? Miten teiden reuna-alueet ja joutomaatyyppiset hoitamattomat alueet saadaan pysymään siisteinä ja hoidettuina? Listaa alle mielestäsi kolme tärkeintä seikkaa, joilla tulevaisuuden Luomasta saadaan ympäristöltään entistä viihtyisämpi alue!” saatiin 50 vastausta, joissa oli yhteensä 88 mainintaa erilaisista viherrakentamiseen liittyvistä toimenpiteistä. Taulukkoon on listattu kahdeksan eniten mainintoja saanutta toimenpidettä.

Ei-toivotut viherrakentamistoimet	Mainintojen lkm (kpl)	Mainintojen lkm (%)
Istutuksia	14	41,2 %
Istutetut puurivit teiden varsilla	5	14,7 %
Pensasistutuksia	3	8,8 %
Lähimetsien hoito talousmetsinä	4	8,8 %
Yhteensä (Ehdotuksia kaikkiaan)	26 (34)	73,5 % (100 %)

Taulukko 9.2. Viherrakentamistoimet, joita luomalaiset eivät halua Luomaan. Kysymykseen ” Minkälaista ympäristön liittyvää viherrakentamista et haluaisi nähdä Luomassa? Vierastatko puurivejä teidän varsilla tai pensasistutuksia kevyen liikenteen väylien yhteydessä? Listaa alle mielestäsi kolme keskeisintä seikkaa ympäristö- ja viherrakentamisen alueelta, joita et missään tapauksessa haluaisi nähdä tulevaisuuden Luomassa!”saatiin vain 38 vastausta, joissa oli 34 mainintaa ei-toivotuista viherrakentamistoimista. Taulukkoon on listattu neljä eniten mainintoja saanutta toimenpidettä.

Vapaa-aika ja yhteistoiminta

Vapaa-aikaan ja yhteistoimintaan liittyvät kysymykset olivat muotoa:

- Minkälaisia vapaa-ajanviettomahdollisuuksia / palveluja kaipaisit tulevaisuudessa Luomassa? Listaa alle kolme mielestäsi tärkeintä asiaa!
- Miten haluaisit lisätä vuorovaikutusta ja yhteistoimintaa kyläläisten kesken, vai tarvitaanko sitä ylipäätään? Listaa alle kolme mielestäsi tärkeintä asiaa!

Vapaa-aika

Toivottuja vapaa-ajanviettomahdollisuuksia luomalaiset listasivat kaikkiaan yli 90 (Taulukko 9.1). Maininnoista yli 17 osui ulkona – lähinnä metsissä - tapahtuvaan erilaiseen liikkumiseen; myös latujen ja polkujen ylläpitoa toivottiin. Tosin hyvin moni vastaajista oli tyytyväisiä tämänhetkisiin vapaa-ajanviettomahdollisuuksiin, maininnoista lähes 12 %.

Yli 10 prosenttia maininnoista toivoi Ljusdalan nykyistä selvästi tehokkaampaa ja monipuolisempaa käyttöä esim. keskittämällä kylässä toimivien yhdistysten toimintaa sinne. – Vanha nuorisoseuratalo nähtiin kyläläisiä kokoavana sosiaalisena tapahtumapaikkana.

Lähes 10 prosenttia maininnoista sisälsi toiveen liikuntamahdollisuuksien lisäämisestä Luomassa. Moni halusi vapaata yhteyttä merenrantaan, jossa kyläläisillä voisi olla venevalkama, koulun salia toivottiin laajasti luomalaisten liikuntaharrastuskäyttöön, samoin koululle toivottiin kansalaisopiston kursseja. Moni toivoi myös kuntosali-, monitoimihalli- ja jumppasalipalveluja sekä lento- ja sulkapalloseuraa sekä koulun kentälle tekonurmea, jääkiekkokaukaloa sekä tennis- ja koripallokenttää. – Erillismainintoja saivat myös lintutorni Luomanlahden rannalle, skeittipuisto ja graffitiseinä nuorisolle, koirapuisto, asukaspuisto, matonpesupaikka ja nuotiopaikka Kvarnvikeniin.

Yhteistoiminta

Yhteistoiminnan ja vuorovaikutuksen lisäämistä kyläläisten välille toivottiin edelleen; tosin tähän liittyvistä maininnoista lähes 9 prosenttia totesi, ettei yhteistyötä tarvita nykyistä enempää (Taulukko 9.2). Kyläyhdistyksen nykyistä toimintaa pidettiin hyvänä, maininnoista yli viidennes totesi tämän. Kylässä järjestettävät yhteiset tapahtumat nähtiin toimivaksi keinoksi yhteistoiminnalle – lähes 19 prosenttia maininnoista. Tie-

dotusta tapahtumista ja asioista kaivattiin lisää, moni mainitsi Facebook'in , infotaulun sekä postilaatikkoja-kelut. Myös "matalan kynnyksen" tapahtumia kaivattiin lisää, kuten kirppiksiä, talkoita ja kasvienvaihtopäiviä. – Moni koki, että kylätapahtumilla tulisi olla oma keskuksensa, kahvila, kyläkauppa tai sitten Ljusdala.

Luomaan kaivatut vapaa-ajanviettomahdollisuudet / -palvelut	Mainintojen lkm (kpl)	Mainintojen lkm (%)
Vapaa-ajan käytössä olevat ulkoilumetsät, -maastot ja rannat; ladut ja lenkkipolut	16	17,2 %
Nykyiset ajanviettomahdollisuudet riittäviä	11	11,8 %
Ljusdala tehokkaaseen ja monipuoliseen käyttöön	10	10,8 %
Lisää liikuntamahdollisuuksia	9	9,7 %
Kulkuyhteys merenrantaan - venevalkama	7	7,5 %
Koulun sali urheilukäyttöön luomalaisille; kouluun kansalaisopiston kursseja	7	7,5 %
Kuntosali, monitoimihalli, urheilu ja jumppatiloja, lento- ja sulkapalloseura	7	7,5 %
Koulun kentälle aktiviteetteja, mm. keinonurmi, tenniskenttä, koris-kenttä	5	5,4 %
Yhteensä (Mainintoja kaikkiaan)	72 (93)	77,4 % (100 %)

Taulukko 10.1. Luomalaisten toivomukset vapaa-ajanviettoon Luomassa. Kysymykseen "Minkälaisia vapaa-ajanviettomahdollisuuksia / palveluja kaipaisit tulevaisuudessa Luomassa? Listaa alle kolme mielestäsi tärkeintä asiaa!" saatiin 52 vastausta, joissa oli yhteensä 93 vapaa-ajanviettoon liittyvää näkemystä. Taulukkoon on listattu kahdeksan eniten mainintoja saanutta näkemystä.

Vuorovaikutuksen ja yhteistoiminnan lisääminen Luomassa	Mainintojen lkm (kpl)	Mainintojen lkm (%)
Kyläyhdistyksen toiminta	15	21,4 %
Yhteiset tapahtumat	13	18,6 %
Tiedotuksen parantaminen eri tapahtumista; Facebook, tiedotetaulu	9	12,9 %
Matalan kynnyksen yhteistoiminta: kirppikset, kasvinvaihtopäivät, talkoot	8	11,4 %
Muut yhdistykset, VPK ja yhdistysten yhteistyö	7	10,0 %
En kaipaa enempää vuorovaikutusta	6	8,6 %
Kyläkeskus tapahtumapaikkana: Ljusdala; kauppa ja kahvila	6	8,6 %
Yhteensä (Mainintoja kaikkiaan)	64	91,4 % (100 %)

Taulukko 10.2. Luomalaisten näkemykset vuorovaikutuksen ja yhteistoiminnan lisäämiseksi Luomassa. Kysymykseen "Miten haluaisit lisätä vuorovaikutusta ja yhteistoimintaa kyläläisten kesken, vai tarvitaanko sitä ylipäätään? Listaa alle kolme mielestäsi tärkeintä asiaa!" saatiin 48 vastausta, joissa oli yhteensä 70 vuorovaikutusta ja yhteistoimintaa lisäävää näkemystä. Taulukkoon on listattu seitsemän eniten mainintoja saanutta toimenpidettä.

Luoman tulevaisuus – minkäläinen on tulevaisuuden Luoma

Luoman tulevaisuutta käsittelevä kysymyspari oli muotoa:

- Minkäläisen ”leiman” haluaisit antaa Luoman kylälle? Mikä on Luomassa ”parasta” ja minkäläisten asioiden haluaisit Luomassa säilyvän tulevaisuudessakin? Listaa alle kolme mielestäsi keskeisintä seikkaa, jotka kuvaavat Luomaa nyt ja tulevaisuudessa!
- Minkäläisen ”leiman” haluaisit poistaa Luoman kylältä? Mikä on Luomassa niin ”huonoa”, että haluaisit siitä eroon? Listaa alle kolme mielestäsi keskeisintä seikkaa, joita ilman Luoman kylän tulevaisuus paranee!

Tulevaisuuden Luoman ominaispiirteitä listattiin kaikkiaan yli 100 (Taulukko 10.1). Lähes neljännes maininnoista painotti Luomaa ”rauhallisena, harvaan rakennettuna omakotitalojen maalaiskylänä”. Lähes viidenes maininnoista lisäsi Luoman tulevaisuuskuvaan myös luonnonläheisyyden: metsät, pellot, puro, järven ja meren. Yli 15 prosenttia maininnoista korosti myös kylän kulttuurihistoriallisesti ainutlaatuista ympäristöä arvokkaine rakennuksineen ja miljöineen. Lähes saman verran mainintoja sai myös Luoman kylän ainutlaatuinen sijainti: maalaiskylä vajaan puolen tunnin ajomatkan päässä metropolikeskuksesta. – Kymmenen prosenttia maininnoista korosti Luoman kylän turvallisuutta ja rauhallisuutta asukkailleen.

Mainintoja Luoman kielteisistä ominaispiirteistä listattiin kaikkiaan 59 (Taulukko 10.2). Huonot joukkoliikennedytykset, Luoma rikkaiden eliittikylänä, Luoman kehittäminen sitä ympäröivien taajamien ehdoilla ja pelko taantuvasta Luomasta saivat eniten mainintoja.

Tulevaisuuden Luoman ominaispiirteet	Mainintojen lkm (kpl)	Mainintojen lkm (%)
Rauhallinen, suurille tonteille harvaan rakennettujen omakotitalojen maalaiskylä	24	23,3 %
Luonnonläheisyys: metsät, pellot, puro, järvi ja meri	19	18,4 %
Kulttuurihistoriallisesti ainutlaatuinen ympäristö: Hvitträsk, vanhat huvilat ja tilat	16	15,5 %
Sijainti: maalaiskylä 20 min. ajomatkan päässä Helsingistä - maaseutu hyvillä yhteyksillä	15	14,6 %
Turvallinen / rauhallinen	10	9,7 %
Yhteensä (Mainintoja kaikkiaan)	84 (103)	81,6 % (100 %)

Taulukko 11.1. Luomalaisten näkemykset ”tulevaisuuden Luomasta”. Kysymykseen ”Minkäläisen ”leiman” haluaisit antaa Luoman kylälle? Mikä on Luomassa ”parasta” ja minkäläisten asioiden haluaisit Luomassa säilyvän tulevaisuudessakin? Listaa alle kolme mielestäsi keskeisintä seikkaa, jotka kuvaavat Luomaa nyt ja tulevaisuudessa!” saatiin 51 vastausta, joissa esitettiin kaikkiaan 103 luonnehdintaa tulevaisuuden Luomasta. Taulukkoon on listattu viisi eniten mainintoja saanutta ominaispiirrettä.

Luoman kielteiset ominaispiirteet, joista halutaan eroon	Mainintojen lkm (kpl)	Mainintojen lkm (%)
Ei ole kielteisiä "leimoja"	10	16,9 %
Huonot joukkoliikenneyhteydet	7	11,9 %
Luoma - rikkaiden eliittikylä	6	10,2 %
Luomaa kehitetään ympäröivien alueiden lähtökohdista	5	8,5 %
Taantuva "tuppukylä"	4	6,8 %
Yhteensä (Mainintoja kaikkiaan)	32 (59)	54,2 % (100 %)

Taulukko 11.2. Luomalaisten näkemykset kylän mahdollisista kielteisistä piirteistä. Kysymykseen "Minkälaisen "leiman" haluaisit poistaa Luoman kylältä? Mikä on Luomassa niin "huonoa", että haluaisit siitä eroon? Listaa alle kolme mielestäsi keskeisintä seikkaa, joita ilman Luoman kylän tulevaisuus paranee!" saatiin 46 vastausta, joissa esiteltiin kaikkiaan 59 luonnehdintaa mahdollisista Luoman kielteisistä ominaispiirteistä. Taulukkoon on listattu viisi eniten mainintoja saanutta ominaisuutta.

Luomalaisten terveiset kunnan kaavoittajille

Kysely tuotti kaikkiaan 43 kommenttia kunnan kaavoittajalle. Kommenteista identifioidiin kaikkiaan 66 erillistä mainintaa. Taulukkoon 11 on kerätty näiden mainintojen pääsanoma. Lähes kuudennes maininnoista toistaa julkisen liikenteen – erityisesti Luoman seisakkeen – säilyttämisen tarvetta. Rungas 13 prosenttia maininnoista korostaa, että kaavoittaja kuulee luomalaisia kaavoituksessa. Yhtä suuri osuus alleviivaa, ettei Luomaan haluta kerrostaloja, tehorakentamista eikä tiiviitä nukkumalähiöitä, vaan avaraa, maaseutumaisista pientalojen rakentamista (9 prosenttia maininnoista). Myös kaavoituksen nopeaa käynnistymistä toivotaan, samoin sitä, että kaavoituksessa saadaan parannusta kylän tieoloihin.

Terveiset kaavoittajalle	Mainintojen lkm (kpl)	Mainintojen lkm (%)
Julkinen liikenne säilytettävä/kehitettävä	10	15,2 %
Kyläläisiä perusteltua kuunnella kaavoituksessa	9	13,6 %
Ei kerrostaloja, ei tehorakentamista, ei tiiviitä nukkumalähiöitä	9	13,6 %
Luoman ainutlaatuisuudesta huolehdittava kaavoituksessa	7	10,6 %
Maaseutumaisuus säilytettävä	6	9,1 %
Kaavoitus nopeasti käyntiin	4	6,1 %
Teiden parantaminen etusijalle	4	6,1 %
Yhteensä (Mainintoja kaikkiaan)	49 (66)	74,2 % (100 %)

Taulukko 12. Luomalaisten terveiset kaavoittajalle. Kysymykseen: "Mitä muita terveisiä Sinulla on kaavoittajalle (Kirkkonummen kunnalle)?" saatiin 43 vastausta, joissa esitettiin kaikkiaan 66 viestiä kaavoittajalle. Taulukkoon on listattu seitsemän useimmin mainittua asiakokonaisuutta.